

בס"ד. ליל א' דחג השבועות (לפנות-בוקר), ה'תשט"ז

(הנחה בלתי מוגה)

להבין ענין נתינת התורה לנשמות ישראל דוקא, ולנשמות עצמם כמו שהם מלובשים בגופים דוקא, ולנשמות בגופים עצמם כמו שהם למטה דוקא, שהרי לא ניתנה התורה למלאכי השרת⁵, כי אם לנשמות דוקא, ולנשמות עצמם לא כמו שהם קודם התלבשותם בגוף, כי אם כמו שהם מלובשים בגוף דוקא, ולנשמות בגופים עצמם הנה וירד הוי' על הר סיני⁶ ונתן להם את התורה למטה דוקא, היינו, שלא העלה אותם למעלה, כי אם שירד על הר סיני ונתן להם התורה למטה דוקא, צריך לבאר תחלה מעלת הנשמות על המלאכים.

ב) והענין הוא, דהנה כתיב⁷ ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, והיינו⁸, שהמלאכים נקראים בשם עומדים, דענין העמידה הוא שעומד על עמדו (ער שטייט אויף זיין שטאַנד), במעמדו ומצבו, דבכללות הו"ע המדידה וההגבלה, וזהו שהמלאכים נקראים עומדים, לפי שהם בהגבלה, דעם היות שעבודתם היא באהבה ויראה, מחנה מיכאל באהבה ומחנה גבריאל ביראה⁹, ויש גם מלאכים שהם שכליים¹⁰, מ"מ, הרי כל זה הוא במדידה והגבלה, ולכן נקראים עומדים. ויובן זה מכמו שהוא בהגבלים, ששרשם מהמלאכים, דהנה הגלגלים הם בעלי חומר וצורה, גוף ונפש, והרי הם מוגבלים בגופם, שיש שיעור ומדה לגופו של הגלגל. ומזה יובן שגם נפשם היא בהגבלה, שהרי הגוף הוא בקירוב הערך וקירוב הענין אל הנפש, שלכן פועלת אמירת השירה דנפש הגלגל

(5) ראה ד"ה להבין ענין היולא דרשב"י במאמרי אדה"ז תקס"ד ס"ע קא ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"ב ע' תרסו ואילך. אוה"ת ענינים ע' ריח ואילך. וראה גם ד"ה צאינה וראינה תשכ"ב (סה"מ תשכ"ב ע' ערה ואילך).

(6) ראה לקו"ת במדבר יא, ב. ובכ"מ.
(7) ראה לקו"ת שלח מה, א. מו, רע"א. ובכ"מ.

(1) על העתק ההנחה שבספריית אגודת חסידי חב"ד — ציין כ"ק אדמו"ר שליט"א בכתי"ק: "לגב ונד" [ל"ג בעומר תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' רסא ואילך)].

(2) לשון חז"ל — ברכות כה, ב. יומא ל, א. ובכ"מ.

(3) יתרו יט, כ.

(4) זכרי' ג, ז. וראה תו"א וישב ל, סע"א ואילך.

להיות השתחוואת וסיכוב של גוף הגלגל, כידוע⁸ בענין שמש בגבעון דום⁹, שהפסיק מלומר שירה¹⁰ ועי"ז הי' הפסק גם בסיכוב גוף הגלגל, וכל זה הוא לפי שהגוף הוא בקירוב הערך וקירוב הענין להנפש, ומזה מובן שגם נפש הגלגל הוא בהגבלה, להיותו בקירוב לגוף הגלגל. וכמו"כ יובן גם במלאכים שהם מוגבלים בגופם ובנפשם, שהרי גופם הוא בהגבלה, כמארז"ל¹¹ (בהמשך לביאור ההגבלה שבעולמות, מן הארץ עד לרקיע וכו') רגלי החיות כנגד כולן, קרסולי החיות כנגד כולן וכו' עד קרני החיות כנגד כולן, שזהו ההגבלה בגוף המלאכים. וכמו"כ גם מצד נפשם הם בהגבלה, שהרי¹² אמירת השירה של המלאכים היא באופן שהשירה שלהם נשמעת באזני הנביא, והיינו לפי שהיא מציאות של דיבור, דעם היותו דיבור רוחני עד שלגבינו הוא כענין המחשבה, מ"מ הו"ע של דיבור, ולכן הרי זה נשמע באוזן הנביא, וכיון שאמירת השירה דהמלאכים היא מצד נפשם, נמצא שגם מצד נפשם הם בהגבלה. וטעם הדבר הוא לפי שגוף ונפש המלאכים הם בקירוב זה לזה, וכמ"ש הרמב"ן¹³ ע"פ¹⁴ עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לווהט, שגוף המלאכים נברא מב' יסודות הדקים והרוחניים, בכדי שיהי' מתאים לנשמת המלאך, ומאחר שהגוף מתאים לנפש המלאך, לכן הנה גם נפש המלאך הוא בהגבלה. ואף שזוהי הגבלה גדולה ביותר, מ"מ הרי זה הגבלה. וכל זה הוא במלאכים, שלכן נקראים עומדים. משא"כ נשמות שנקראים מהלכים להיותם בלי גבול.

ושרש הענין הוא, שסיבת ההגבלה בהמלאכים היא לפי שהם בכלל הבריאה וההשתלשלות שנמשכת מבחי' הדיבור, שהרי גם התהוות המלאכים היא מבחי' הדיבור, כמ"ש¹⁵ וברוח פיו כל צבאם, דהיינו בחי' מלכות דאצילות המתלבשת בכריאה, שלכן הרי זה בהגבלה. ויתירה מזה, שענין ההגבלה הוא לא רק בהתלבשות בכריאה, אלא גם באצילות, שהרי גם באצילות ישנם עשר ספירות דוקא, עשר ולא תשע

(8) ראה סידור (עם דא"ח) קמב, ב ואילן. אוה"ת נ"ך ח"ב ע' תשלח ואילן. שהמ"צ להצ"צ ה, א ואילן.
 (9) יהושע י, יב.
 (10) ראה פרש"י עה"פ. ילקוט שמעוני יהושע רמז כב.
 (11) חגיגה יג, א.
 (12) ראה לקו"ת ברכה צח, א. סידור (עם דא"ח) ערה, ד ואילן. סה"מ תרנ"ד ס"ע רנ"ג ואילן.
 (13) בסוף שער הגמול. הובא בתו"א בראשית ד, ב. מקומות שצויינו בהערה הקודמת.
 (14) תהלים קד, ד.
 (15) שם לג, ו.

עשר ולא אחד עשר¹⁶. וכללות ענין הספירות הו"ע אורות וכלים, שהם בקירוב זל"ז, כדי שהאורות יוכלו להתלבש בהכלים והכלים יוכלו לקבל את האורות, שהרי האורות דאצילות אי אפשר שיתלבשו בהכלים דבריאה והכלים דבריאה אי אפשר שיקבלו האורות דאצילות, וכיון שהאורות וכלים הם בקירוב זל"ז (שהו"ע דהתלבשות פנימי), הרי הם בהגבלה. וגם בכל ספירה גופא ישנה ההגבלה דעד פה תבא¹⁷ ותו לא, וכמו בספירת החכמה, שיש גבול להתפשטותה, ואח"כ יתעלם ויופסק אורה, ויומשך ספירת הבינה או החסד כו'. וכמו"כ ישנה ההגבלה בעצם ענין האצלת הספירות, באיזה אופן יהי' המשכת ספירת החכמה, ובאיזה אופן יהי' ספירת הבינה או החסד כו'. וגם למעלה מאצילות ישנו ענין ההגבלה, שהו"ע אור הקו שהוא האור שנמשך אחרי הצמצום, ונקרא קו המדה, שמודד מדידת האורות והכלים דאצילות. וגם למעלה מקו המדה יש ענין ההגבלה, שהו"ע ההשערה שהי' בעצמות אוא"ס שלפני הצמצום, כמאמר¹⁸ גליף גליפו בטהירו עילאה, והו"ע האותיות וכח הגבול שבא"ס, שזהו שרש כל ההגבלות. וזהו הטעם שההגבלה שבמלאכים היא הגבלה גדולה ביותר כנ"ל, לפי ששרש ההגבלה הוא מלמעלה מאצילות, ולמעלה יותר כח הגבול שבא"ס קודם הצמצום, אבל מ"מ הרי זה הגבלה. ולכן, הגם שעבודת המלאכים היא באהוי"ר, ויש להם עליות כו', מ"מ, הרי זה בהגבלה, והיינו, שאינם יכולים לצאת ממציאותם (זיי קענען ניט אַרויסגיין פון זייער ענין), וכאשר נמשך להם תוספות אור מתבטלים ממציאותם לגמרי, כמאמר¹⁹ הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפם, דכיון ששרשם הוא מכח הגבול שבא"ס, הרי כל מציאותם היא בהגבלה, ולכן כאשר נמשך להם אור שלא לפי אופן הגבלתם, מתבטלים ממציאותם (זיי ווערן אויס ענין) לגמרי, לפי שכל ענין מציאותם הוא בהגבלה מה שהם. וכל זה הוא במלאכים, שהם בכלל הבריאה ושרשם הוא מהדבור, משא"כ נשמות ישראל שעלו במחשבה²⁰, הם בלי גבול, ולכן נקראים מהלכים.

ג) א צריך להבין, שהרי גם הנשמות הם בבחי' בריאה, כמאמר²¹ אתה בראתה, ומאחר שהם ג"כ בכלל הבריאה הרי הם בהגבלה. ויתירה מזה, שגם כפי שהנשמה היא בבחי' טהורה היא, דקאי על בחי' הנשמה כמו שהיא באצילות, הרי זה ג"כ בהגבלה, וכנ"ל שגם באצילות ישנו

19) סנהדרין לח, ב.

20) ב"ר פ"א, ד.

21) ברכת "אלקי נשמה" (ברכות ט, ב).

16) ספר יצירה פ"א מ"ד.

17) ע"פ איוב לח, יא.

18) זח"א טו, א.

ענין ההגבלה. ואף שהנשמות הם אלקות, חלק אלקה כו', מ"מ, הרי זה כפי שאלקות בא (הָאֵט זיך אויסגעשטעלט) בחלק נבדל, וא"כ הרי גם הנשמות הם בהגבלה. וכפי שמצינו שגם הנשמות נקראים בשם עומדים, כמ"ש²² חי הוי' אלקי ישראל אשר עמדתי לפניו. אך הענין הוא, שמה שהנשמה היא בבחי' עמידה הוא מצד עצמה דוקא, אבל ע"י ירידתה והתלבשותה בגוף נעשית הנשמה בבחי' מהלך. וטעם הדבר הוא, לפי שבירידת הנשמה בגוף נעשה חיבור ב' הפכים, ומצד חיבור ב' הפכים נמשך כח הא"ס. ויובן זה עד"מ ממה שאנו רואים למטה ביחוד דכר ונוקבא, שכל אחד מהם כשהוא לעצמו הוא מוגבל, ומוגבלים גם בהשפעתם, אך ע"י היחוד דכר ונוקבא שהוא יחוד וחיבור ב' הפכים, אזי נמשך כח הא"ס בענין התולדות²³, שיוכל להסתעף מהם דורי דורות בלי גבול, שזהו מצד כח הא"ס דוקא, הנמשך ע"י יחוד ב' הפכים. וזהו שרואים שאפשר שכח המוליד יהי' בשלימות ומ"מ לא יהיו תולדות, והיינו לפי שענין התולדות הוא מצד כח הא"ס דוקא, ולפעמים לא נמשך כח הא"ס מצד איזה סיבה, וכדאייתא בשער הגלגולים²⁴ שלפעמים יתגלגל נפש דנוקבא בגוף דכר, שאז אין זה יחוד ב' הפכים, ולכן לא נמשך אז כח הא"ס, וצריך זכות גדול שתתעבר בו נפש דכר, שאז נעשה יחוד ב' הפכים, ועי"ז נמשך כח הא"ס. ועוד זאת, שצריך להזהר שלא יהי' העדר האחדות, דהעדר האחדות אינו כלי להמשכת אוא"ס. אבל כאשר נתעבר בו נפש דכר, שאז ישנו יחוד ב' הפכים, וגם יש ענין האחדות שהוא כלי לא"ס, אזי נמשך בו כח הא"ס בדור ישרים יבורך²⁵. וכמו שהוא בענין דכר ונוקבא שע"י היחוד נמשך כח הא"ס, כמו"כ יובן עד"ז בירידת הנשמה בגוף, שהוא כענין יחוד דכר ונוקבא, כמארז"ל²⁶ אשתו כגופו דמיא, דאף שהנשמה מצד עצמה היא בבחי' עמידה, הנה ע"י ירידתה והתלבשותה בגוף, שהוא יחוד וחיבור ב' הפכים, אזי נעשית בבחי' מהלך, מצד המשכת כח הא"ס שע"י יחוד ב' הפכים.

ד) אמנם עדיין צריך להבין הטעם שכח הא"ס נמשך בהנשמה בהתלבשותה בגוף דוקא, שהרי ממשל הנ"ל מוכח רק שכן היא המציאות (שמצד חיבור ב' הפכים נעשה המשכת כח הא"ס), אבל עדיין צריך להבין טעם הדבר, מפני מה הוא כן. ולהבין זה צריך לבאר

(22) מלכים"א יז, א. ועוד. וראה לקו"ש
 חכ"ה ע' 147 הערה 53.
 (23) לקו"ת שה"ש לט, ד ואילך. ובכ"מ.
 (24) הקדמה ט.
 (25) תהלים קיב, ב.
 (26) מנחות צג, ב. ובכ"מ.

תחלה ענין ההפכיות דנשמה וגוף. והענין בזה, דהנה הנשמות עלו במחשבה, שזהו מעלת הנשמות על כל הנבראים והמלאכים בכללם, שכולם נתהוו מהדיבור, והנשמות עלו במחשבה. וההפרש בין דיבור למחשבה הוא, שהדיבור הוא לזולתו, שהרי לעצמו אינו צריך לענין הדיבור, כי אם לזולתו דוקא, ולכן הנה מה שמתלבש ומתגלה בהדיבור הוא רק חלק קטן ביותר. וכמו בהשפעת השכל מרב לתלמיד, הנה מה שנשפע ע"י אותיות הדיבור הוא חלק קטן מהשכל, ואילו פנימיות השכל אינו נשפע לגמרי, ולכן הנה בנביעת השכל, כאשר שכלו של הרב נובע ביותר, אזי מתבלבלים אצלו כלי הדיבור ואינו יכול לדבר כלל, והיינו לפי שפנימיות השכל אינו מתלבש בהדיבור כלל. וכל זה הוא בדיבור שהוא לזולתו. אמנם במחשבה שהיא לעצמו, הנה גם בפנימיות השכל ישנם אותיות המחשבה, שהרי כל גילוי הוא ע"י אותיות, ולכן גם גילוי היותר נעלה, מאחר שהוא בכלל הגילוי, בהכרח שיש בו אותיות. ואף שהאותיות שבפנימיות השכל הם באופן נעלה יותר, מ"מ, הרי הם בכלל אותיות, אלא שהם בכלל אותיות המחשבה שהם נעלים יותר, שהרי המחשבה היא לעצמו. וכמו"כ הוא גם בדיבור ומחשבה כפי שנעשים לבוש להמדות, שבדיבור מתלבשת רק חיצוניות המדה, ולכן כאשר המדה היא בתקפה, שהוא בתוקף האהבה או בתוקף הכעס, אזי אינו יכול לדבר, משא"כ במחשבה, הרי גם בתוקף ופנימיות המדות בהכרח שיש שם אותיות המחשבה, וכנ"ל שכל גילוי הוא ע"י אותיות, וכיון שהמדה היא במורגש ובגילוי, הרי בהכרח שיש שם אותיות. וכללות ההפרש בין דיבור למחשבה הוא, שהדיבור שהוא לזולתו הרי כל ענינו הוא ההמשכה, ומאחר שהו"ע ההמשכה, הרי הוא מוגבל כפי אופן ההמשכה, משא"כ במחשבה שהיא לעצמו, הרי הוא שייך וקשור עם העצם, ולכן הוא בלי גבול כמו העצם. ועפ"ז יובן ההפרש בין כל הנבראים ומלאכים לנשמות, שכל הנבראים והמלאכים בכללם נתהוו מהדיבור, כמ"ש¹⁵ וברוח פיו כל צבאם, ומאחר שההוותם הוא מהדיבור דכל ענין הדיבור הו"ע ההמשכה, הרי הם מוגבלים כפי אופן ענין ההמשכה, אמנם נשמות שעלו במחשבה, שהמחשבה היא לעצמו, הרי הם בלי גבול. ובפרט שבמחשבה גופא הרי הם באופן שעלו במחשבה, דבמחשבה גופא יש ג"כ כמה מדריגות, כדאיתא בזהר²⁷ כמה מחשבתא אינון, ועלו במחשבה קאי על הכתר, או למעלה יותר על מחשבה הקדומה דא"ק ששם הוא שרש

(27) תקר"ז סוף תי"ט. תס"ט (קטו, א).

הנשמות, הרי בודאי שהנשמות הם בלי גבול. ומזה מובן גודל ענין ההפכיות דנשמה וגוף, שהרי הנשמות שהם בל״ג הם למעלה מכל הנבראים, ואילו הגוף הוא למטה מכל הנבראים, שהרי המלאכים נהוו רק מב׳ יסודות הדקים והרוחניים, ואילו גוף האדם הוא מד׳ יסודות, ויתרה מזה, שעיקרו הוא מיסוד העפר, כמ״ש²⁸ וייצר גו׳ את האדם עפר מן האדמה, וכד׳ היסודות גופא הרי יסוד העפר הוא יסוד התחתון ביותר, ועוד זאת, שנקרא משכא דחויא²⁹, שהוא חומר עב וגס ביותר. ומזה מובן גודל ענין ההפכיות דנשמה וגוף, שהנשמה היא למעלה מכל הנבראים, והגוף הוא למטה מכל הנבראים. וכמבואר בתו״א³⁰ ד״ה להבין הטעם שנשנתה יצירת גוף האדם, שבכל שאר הנבראים נברא הגוף יחד עם נפש החיונית שבו, משא״כ בבריאת האדם שנעשה גופו תחלה בלי שום נפש חיונית בתוכו, שזהו לפי שגופות שארי הנבראים הם בקירוב לנפשם, ולכן נהוו מלכתחילה בבחי׳ צומח וחי, משא״כ גוף האדם שאינו בקירוב להנפש, לכן נהווה לכתחילה בבחי׳ דומם. והנה, אף שהנשמה והגוף הם ב׳ הפכים לגמרי, מ״מ מתייחדים הם ביחוד גמור, שהרי הנשמה מרגשת את הגוף ומתפעלת ממקרי הגוף כמו חום וקור כו׳ (כדאיתא בתניא³¹). ואיך אפשר להיות יחוד ב׳ הפכים, אך זהו דוקא ע״י כח המפליא לעשות³², המחבר ב׳ הפכים. ועפ״ז מובן שדוקא בירידת הנשמה בגוף נמשך בה כח הא״ס, ולכן עי״ז היא נעשית בבחי׳ מהלך.

ה) **ועדיין** צריך להבין, איך אפשר שע״י הירידה בגוף תהי׳ הנשמה בבחי׳ מהלך, דכיון שהנשמה מצד עצמה היא בבחי׳ עמידה, שגם מצד שרשה היא מוגבלת, וכנ״ל דגם באצילות ולמעלה מאצילות עד קודם הצמצום הוא בבחי׳ גבול, א״כ איך אפשר שע״י התלבשותה בגוף הגשמי תהי׳ בבחי׳ מהלך, לצאת מההגבלות שלה. והיינו, שמובן הטעם שדוקא הנשמה צריכה להתלבש בגוף גשמי, כי מצד הכוונה דדירה בתחתונים צריך לברר את הגוף הגשמי, וענין זה הוא בכח הנשמות דוקא, משא״כ המלאכים שהם מבחי׳ הדיבור, אי אפשר שיבררו את הגוף גשמי, שלהיותו חומר עב וגס ביותר, אין בכח המלאכים לברר אותו, ואדרבה, שע״י התלבשותם בגוף הם נופלים ממדריגתם, כידוע

30) ג, ד ואילך.

31) פמ״ב (ס, א).

32) ראה רמ״א אר״ח ס״ו סוס״א.

28) בראשית ב, ז.

29) תקו״ז בהקדמה י, (ב). שם תכ״א

מח, (ב). וראה תניא פל״א (מ, ב).

בענין הנפילים³³ שנפלו למטה ולא עמדו נגד הגוף, והכח לברר את הגוף הוא בנשמות דוקא. אך צריך להבין, איך אפשר שע"י ההתלבשות בגוף תהי' הנשמה בבחי' מהלך, והרי גם מצד שרשה היא בבחי' גבול.

אך הענין הוא, דאמיתית הטעם שע"י ירידתה למטה נעשית הנשמה בבחי' מהלך הוא, לפי שבהיותה נמצאת בגוף הגשמי למטה הרי היא משלמת הכוונה דדירה בתחתונים, ומצד כוונה זו מתבטלים (גייט אראפ) כל ההגבלות. והענין בזה, דהנה, כל ההגבלות הם מצד הבריאה עצמה, אך הבריאה הרי יש לה תכלית, כמאמר³⁴ בראשית³⁵ בשביל ישראל שנקראים ראשית ובשביל התורה שנקראת ראשית, והיינו שהבריאה עצמה אינה התכלית, והיא רק חיצוניות הרצון, ותכלית הבריאה הוא פנימיות הרצון, ומצד פנימיות הרצון אין שום הגבלות כלל. דהנה, ההפרש בין חיצוניות הרצון לפנימיות הרצון הוא ע"ד ההפרש בין מחשבה ודיבור (הנ"ל ס"ד), דחיצוניות הרצון הוא ע"ד ענין הדיבור שכל ענינו הוא המשכה, שהרי חיצוניות הרצון אינו קשור עם העצם, וכל ענינו הוא רק מצד ההמשכה, ולכן הוא בהגבלה כפי אופן ענין ההמשכה. אמנם פנימיות הרצון הוא ע"ד ענין המחשבה שהוא לעצמו והוא בל"ג, שזהו מעלת נשמות ישראל דעלו במחשבה כנ"ל, אלא שמצד ענין המחשבה הרי הם עדיין בכלל ענין הבריאה, שלכן הנה גם הנשמות שעלו במחשבה הם בבחי' עמידה, אך מצד פנימיות הרצון שקשור עם העצם ממש, הנה בזה אין שום הגבלות כלל, שהרי זה רצון וכוונת העצמות. וכיון שע"י ירידת הנשמה והתלבשותה בגוף למטה משלמת היא כוונת הבריאה, בראשית בשביל ישראל ובשביל התורה והמצוות, דמצוה הוא מלשון צוותא וחיבור³⁶, אַז זי ווערט פאַרבונדן מיט עצמות, ומאי פרי מצוות³⁷, ע"ד ענין התולדות שהוא גילוי כח הא"ס, הנה מצד השלמת פנימיות הרצון וכוונת העצמות, יוצאת הנשמה מההגבלה שלה, שזוהי העלי' שנעשית בבחי' מהלך. וזהו ענין ירידת הנשמה בגוף, שהנשמה מבררת את הגוף, שהגוף יוצא מההגבלות שלו, ועי"ז נעשית הנשמה בבחי' מהלך, שהנשמה יוצאת מההגבלות שלה, שזהו מצד העצמות דוקא, והיינו לפי שמצד פנימיות הרצון אין שום הגבלות כלל, דכל ההגבלות

(36) ראה תניא מהדו"ק ספמ"ט. לקו"ת בחוקתי מה, ג. ובכ"מ.
(37) סוטה מו, סע"א.

(33) ראה פרקי דר"א פכ"ב. ילקוט שמעוני בראשית רמז מד. ועוד.
(34) הובא ברש"י ורמב"ן בראשית א, א.
(35) בראשית שם.

הם מצד הבריאה עצמה, אבל מצד פנימיות הרצון אין הגבלות כלל. וזהו ג"כ הטעם שהנשמות פועלים עלי' בכל העולם וגם בהמלאכים שגם הם נעשים בבחי' מהלכים, כמ"ש³⁸ ובשתיים יעופף, שזהו לפי שמצד פנימיות הרצון אין הגבלות כלל.

וזהו ג"כ הטעם שאף שהתלבשות הנשמה בהגוף היא באופן שמתלבשת רק בחי' אחרונה שבנשמה, שהיא בחי' רגל שבנשמה, מ"מ, הרי זה קשור גם עם עצם הנשמה, דהגם שעצם הנשמה מאיר רק בבחי' מקיף ובבחי' מזל, מ"מ, הרי גם עצם הנשמה קשורה עם גוף זה דוקא, וזהו הטעם שד' אמות של אדם קונות לו³⁹. וזהו ג"כ הטעם שיש בכאו"א מישראל כח המס"נ, שהוא מצד חבוקה ודבוקה כך יחידה לייחדך⁴⁰, ולא דוקא בכח המס"נ, אלא גם בעבודה דאהבה, דלית פולחנא כפולחנא דרחימותא⁴¹, הרי ענין האהבה הוא דביקות האוהב להנאהב, וענין האהבה ישנו בכאו"א מישראל שהיא ירושה לנו מאבותינו. וכל זה הוא לפי שהנשמה שבגוף קשורה גם עם עצם הנשמה, וגם נשמות נמוכות דנפש דנפש דעשי', הרי שרשם הוא באצילות, וגם בפשוט שבפשוטים וקל שבקלים יש כח המס"נ שהוא מצד עצם הנשמה שלמעלה מאצילות, וזהו שאמרו רז"ל⁴² שכאו"א מישראל חייב לומר מתי יגיע מעשי למעשה אבותי אברהם יצחק ויעקב, וכמו"כ גם למשה רבנו שהוא נשמה דאצילות, והיינו לפי ששרש הנשמה מאיר ג"כ בהנשמה שבגוף. וטעם הדבר הוא, דכיון שבהיותה בהגוף למטה משלמת היא את הכוונה ופנימיות הרצון, הנה מצד זה מתבטלים כל ההגבלות, ומגיעים עד העצם.

(ו) **ועפ"ז** יובן הטעם שלא ניתנה התורה למלאכי השרת, כי אם לנשמות, ולא להנשמות כמו שהם קודם התלבשותם בהגוף, כי אם לאחר התלבשותם בגוף, ובזה גופא הנה וירד הוי' על הר סיני, שניתנה התורה למטה דוקא, הנה הטעם לזה הוא לפי שעיי'ז נשלם פנימיות רצון וכוונת העצמות, שהוא ע"י לימוד התורה וקיום המצוות למטה דוקא. והיינו, שנוסף לכך שבענין מ"ת ישנו ג"כ חיבור ב' הפכים, שהרי במ"ת נעשה חיבור בני רומי ובני סוריא⁴³, שהו"ע חיבור ב' הפכים,

(38) ישע"י ו, ב. ראה זהר ח"ב נה, ב. ח"ג רסז, א.

(39) ב"מ י, א. וראה קונטרס ענינה של לקו"ת שלח מב, ג. קונטרס העבודה פ"א. פ"ג ואילך.

(42) תדא"ר רפכ"ה.

(43) ראה שמור"ר פי"ב, ג.

(40) וראה קונטרס ענינה של

תורת החסידות ס"כ (נדפס גם בספר הערכים חב"ד כרך א ע' תשעב).

(41) פיוט הושענות דיום ג' דחג הסוכות.

הנה העיקר הוא שדוקא עי"ז נשלמת הכוונה ופנימיות הרצון, ולכן הרי זה אמיתית ענין הבלי גבול, דישראל מתקשרין באורייתא ואורייתא בקוב"ה⁴⁴, היינו שמצד השלמת פנימיות הכוונה נעשים ישראל אורייתא וקוב"ה כולא חד⁴⁵.

(44) ראה זח"ג עג, א. סה"מ הי"ש"ת ע' זהר ח"א כד, א. ח"ב ס, א. תקו"ז ת"ו בתחילתו. לקו"ת נצבים מו, א. סה"מ 61.

(45) תניא פ"ד ורפכ"ג בשם הזהר. וראה הי"ש"ת ע' 66.